

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

1. SKUPINA : PRAPOVIJEST I STARI VIJEK

ŠKOLSKA GODINA: 2015. / 2016.

UTORAK, 26. travnja 2016.

9:00 – 10:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Poštujte pravopisna pravila i pišite pisanim slovima!
5. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
6. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
7. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
8. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. U kojim je okolnostima nastala sljedeća izjava Scipiona Nazike “*Kome je stalo do spasa države, neka ide za mnom!*”?

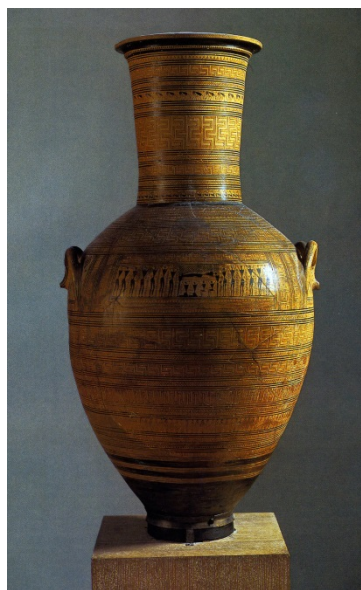
1	
---	--

- a) nezadovoljstva reformama Tiberija Grakha
- b) posljednje faze II. punskog rata
- c) vojne reforme Gaja Marija
- d) za trajanja Suline diktature

2. Koja je namjena posude prikazane na slici?

1	
---	--

- a) nadgrobni spomenik
- b) posuda za skladištenje hrane
- c) posuda za vino
- d) ritualna posuda

3. Kako se zvao prvi biskup mučenik koji je stolovao u rimskim Vinkovcima?

1	
---	--

- a) sv. Euzebije
- b) sv. Irenej
- c) sv. Kvirin
- d) sv. Mauro

4. Što se od navedenog **ne** vezujemo uz Behistunsku stijenu?

1	
---	--

- a) dešifriranje klinastog pisma
- b) izvor za istraživanje vladavine Darija I.
- c) lokacija grobnice Kira II.
- d) prikazuje motive mazdaizma

5. Koji autor **nije** pisao o I. ilirskom ratu?

1	
---	--

- a) Apijan
- b) Kasije Dion
- c) Polibije
- d) Strabon

6. U kojim je okolnostima je nastao Svegrčki savez pod vodstvom Sparte?

1	
---	--

- a) uoči Darijevih pohoda na Grčku
- b) uoči Kserksovih pohoda na Grčku
- c) uoči makedonskog osvajanja Grčke
- d) uoči rimskog osvajanja Grčke

7. Koje je rimsko naselje bilo smješteno između rijeka Titius i Nestos?

1	
---	--

- a) Aenona
- b) Naron
- c) Promona
- d) Siscia

8. Koji je vojskovođa upravljao prikazanim dijelom Rimskog Carstva u vrijeme njegove podjele u 4. stoljeću?

1	
---	--

- a) Arkadije
- b) Odoakar
- c) Orest
- d) Stilihon

9. Na koji je način država pokušala riješiti problem koji karakterizira izjava *“latifundije su upropastile Italiju, a već upropašćuju i provincije”*?

- a) planskim naseljavanjem barbara
- b) preorijentiranjem na gospodarstvo temeljeno na trgovini i obrtu
- c) smanjenjem poreza
- d) uvođenjem kolonata

1	
---	--

II. U sljedećim zadatcima pridružite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred navoda u lijevom stupcu. Tri slova (sadržaja) su višak.

10. Osobama iz ilirske povijesti pridružite odgovarajuću poveznicu.

_____ Epulon _____ Skerdilaida _____ Balej	a) predvodio Tauriske u borbi protiv Rimljanab) sudionik sukoba na Timavskom jezeruc) sklopio savez s Kartažanima protiv Rimljanad) pisani izvori ga ne spominju, samo numizmatikae) Pinesov (Pinov) prethodnik na ardijejskom prijestoljuf) prekinuo dobre odnose i napao Makedoniju

3	
---	--

11. Povežite navedene izjave s osobama kojima se pripisuju.

_____ <i>“Više bih volio otkriti jednu jedinu uzročnu vezu negoli postati perzijski kralj!”</i> _____ <i>“Svim stvarima mjerilo je čovjek, postojećim-da postoje, a nepostojećim-da ne postoje!”</i> _____ <i>“Makni mi se sa sunca!”</i>	a) Demokritb) Diogenc) Epikurd) Pitagorae) Protagoraf) Zenon

3	
---	--

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima.

12. Kako se nazivao najstariji poznati trgovački put koji je povezivao Jadransko i Baltičko more?

1	
---	--

_____.

13. Kako se zvala grčka muza, zaštitnica povijesti?

1	
---	--

_____.

14. Kako se zvao ilirski vladar koji je kovao novac koji je na aversu imao profil muškarca sa šeširom, a na reversu kraljevo ime i prikaz ratne lađe?

1	
---	--

_____.

15. Pozorno pročitajte sljedeći izvor:

*“Ljudi prostog porijekla osiliše se i napadnuše ovu zemlju
žestoko izvana te je pokoriše bez borbe. Kad su je porazili i
potčinili njezine vlasti, oni okrutno popališe gradove i
porušiše hramove. Prema ukupnom pučanstvu postupiše
neprijateljski...Uvijek su ratovali nastojeći uništiti Egipat.
Čitav se narod nazivaše..., odnosno kraljevi- pastiri...”*

Koji je novi materijal u izradi oružja koristio narod koji se spominje u izvoru?

1	
---	--

_____.

16. Kako se naziva prvi čovjekov predak koji je izrađivao ručni klin?

1	
---	--

_____.

17. Kako se zvao utemeljitelj države kojom je vladala zaokružena osoba?

1	
---	--

18. Kako se nazivaju naselja koja je povezivao ključni morski prijelaz u vrijeme širenja rimske države na Balkan u 3. stoljeću prije Krista?

1	
---	--

19. Kako se naziva vrsta umjetnosti koja se razvila u čast osobe koja je prikazana na slici?

1	
---	--

20. Pod kojim su nazivom poznata dva ulomka antičke epigrafe za koje vjerujemo da svjedoče o kontinuitetu postojanja Fara i nakon II. ilirskog rata?

1	
---	--

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu ispred navoda u lijevom stupcu.

21. Kronološki poredajte sljedeće događaje.

2	
---	--

_____ Alkibijad opozvan zbog suđenja u Ateni

_____ Spartanci pustoše atička polja

_____ Megara ulazi u Peloponeski savez

_____ Poginuo spartanski kralj Brasida

22. Kronološki poredajte prostore prema redoslijedu dolaska pod rimsku vlast.

2	
---	--

_____ Mauretanija

_____ Sirija

_____ Dakija

_____ Armenija

23. Kronološki poredajte događaje u razvoju Rima.

2	
---	--

_____ osnivanje senata

_____ izgradnja Servijevih zidina

_____ izgradnja Cloace Maxime

_____ osnovana Ostija

V. U sljedećim zadatcima samo je jedan kronološki niz točan.

24. Zaokružite točan kronološki niz u razvoju atenske države.

1	
---	--

a) kraljevina→timokracija→oligarhija→tiranija

b) oligarhija→kraljevina→tiranija→timokracija

c) kraljevina→oligarhija→timokracija→tiranija

d) tiranija→kraljevina→oligarhija→timokracija

25. Zaokružite točan kronološki niz u političkom djelovanju Demetrija Farskog.

- a) prvi histarski rat→opsada Dimale→bitka kod Selasije→postaje upravitelj Kerkire
b) postaje upravitelj Kerkire→bitka kod Selasije→prvi histarski rat→opsada Dimale
c) bitka kod Selasije→postaje upravitelj Kerkire→opsada Dimale→bitka kod Selasije
d) opsada Dimale→prvi histarski rat→bitka kod Selasije→postaje upravitelj Kerkire

1	
---	--

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

26. Pročitajte izvor i odgovorite na pitanja:

...taj grad je izgledao ovako. Leži u velikoj ravnici, a podignut je u obliku četverokuta čija je svaka stranica dugačka stotinu i dvadeset stadija...najprije ga okružuje jarak, dubok, širok i napunjen vodom, a iza njega se nalazi zid... na vrhu zida sagradili su uz oba njegova ruba niz kula na kat...uokolo zida postavljeno je na stotinu vrata, a sva su mjedena...U središtu svakog od dijelova grada bila je sagrađena građevina, u jednom kraljevska palača s velikom i snažnom ogradom koja ju je okruživala... usred svetišta izgrađena je čvrsta kula od jednog stadija u dužinu i širinu, a na toj kuli je podignuta druga kula, a na njoj treća i tako dalje-sve u svemu osam kula. A uspinje se na njih izvana kružnim stepeništem oko svih kula...Na posljednjoj kuli uzdiže se veliki hram...

- a) Koji je narod osnovao grad koji je opisan u izvoru?

1	
---	--

_____.

- b) Navedi najzastupljeniji materijal koji se koristio u izgradnji grada.

1	
---	--

_____.

- c) Kako se zvalo božanstvo kojem su posvećena glavna vrata na ulazu u grad?

1	
---	--

_____.

27. Proučite sljedeći izvor i odgovorite na pitanja:

a) Kako se zove spomenik na kojem se nalazi prikazani reljef?

1	
---	--

_____.

b) Koja je dinastija dala sagraditi spomenik na kojem se nalazi ovaj prikaz?

1	
---	--

_____.

c) Kako se zove narod o čijem porazu svjedoči prikazani isječak?

1	
---	--

_____.

28. Pročitajte izvor i odgovorite na pitanja:

“U vrijeme svojeg šestog i sedmog konzulata, pošto sam ugušio građanske ratove, zadobivši uz opće slaganje, vlast nad svime, prenio sam brigu za državu iz svoje moći u nadležnost Senata i rimskog naroda. Za tu sam svoju zaslugu odlukom senata nazavan Augustom, a dovratnici mojih hramova javno su ukrašeni lovorima...od tog sam vremena sve nadvisio ugledom, ali nisam imao više moći od ostalih koji su mi bili sudrugovi u magistraturi.

a) Kako se nazivao oblik vladavine koji vezujemo uz osobu o kojoj govori izvor, a koji traje do vladavine rimskog vladara koji je uveo tetrarhiju?

1	
---	--

_____.

b) Koja je skraćenica za “Senat i rimski narod” koji se spominju u povijesnom izvoru?

1	
---	--

_____.

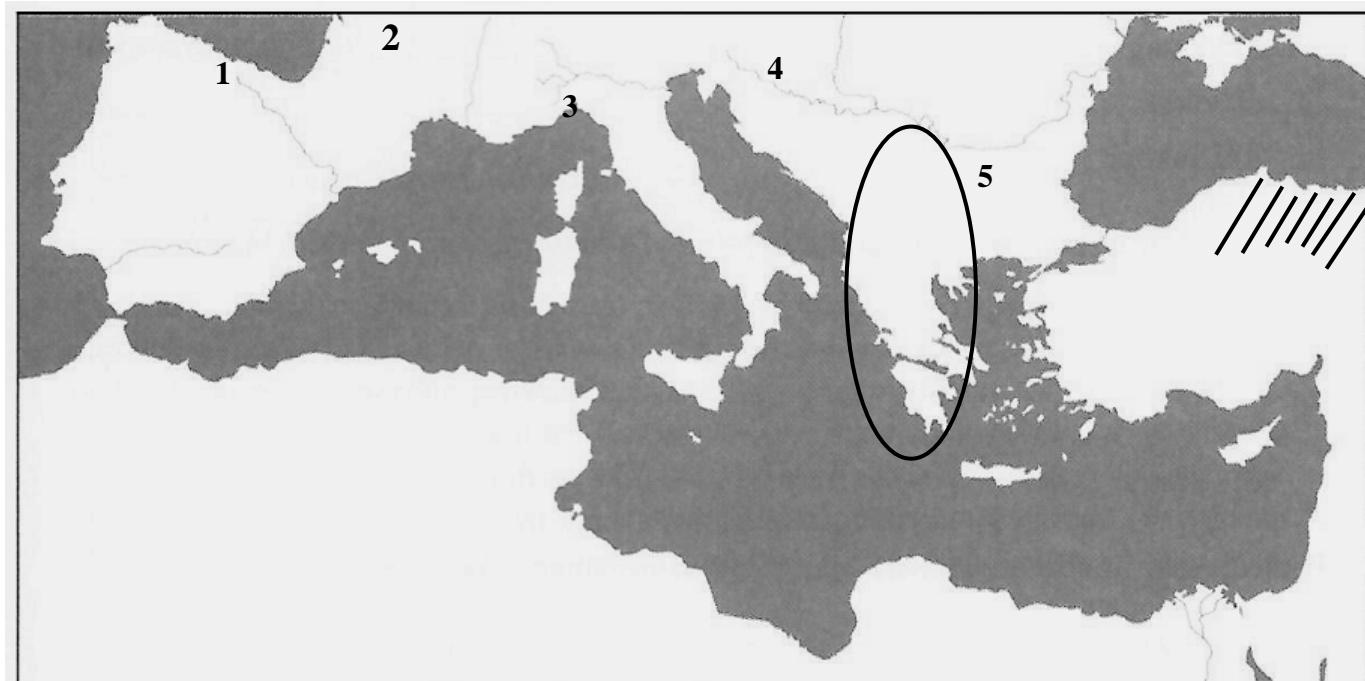
c) Kako se naziva najbolje sačuvani hram koji vezujemo uz Agripu i osobu o kojoj govori izvor?

1	
---	--

_____.

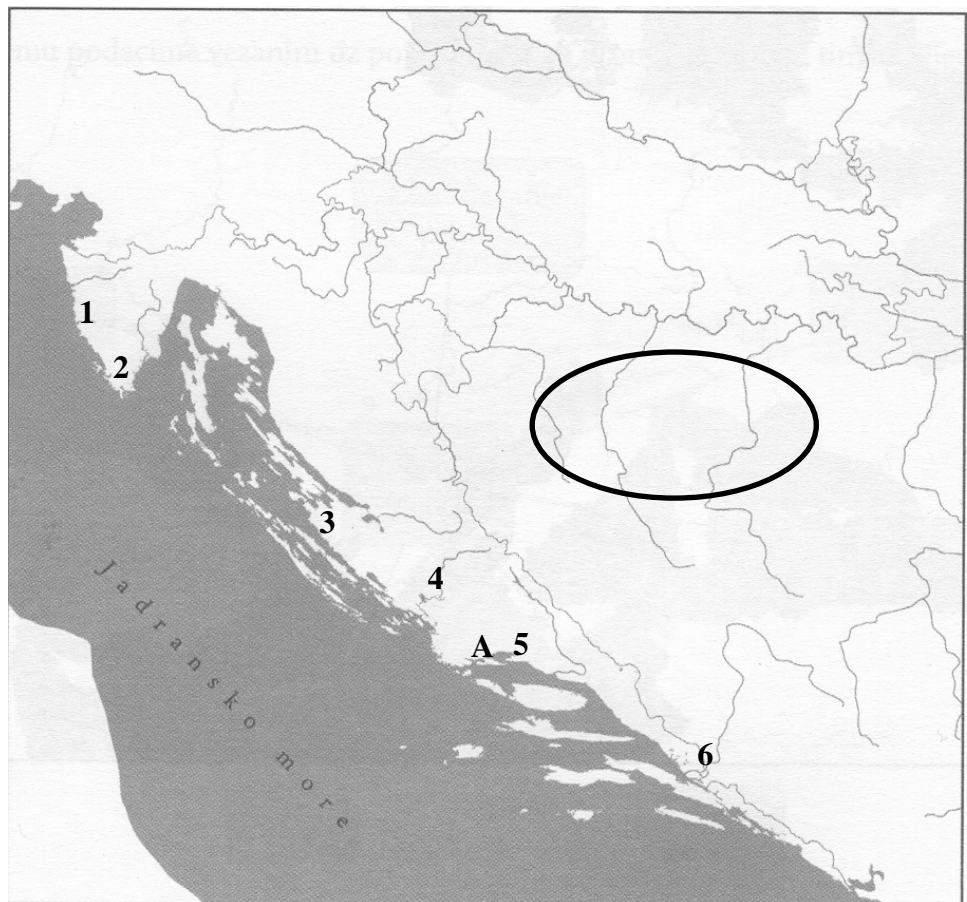
VII. Sljedeće zadatke riješite pomoću slijepe karte.

29. Odgovorite na pitanja na temelju slijepe karte:

- a) Kako se zvala rimska dijaceza koja je obuhvaćala zaokruženi prostor na prijelazu iz 3. u 4. stoljeće?
- b) Kako se zvao vladar koji je vladao prostorom označenim kosim crtama, a protiv kojeg je ratovao pokretač prvog građanskog rata u Rimu?
- c) Kojim je brojem na slijepoj karti označena tzv. prapovijesna Sikstinska kapela?

30. Odgovorite na pitanja na temelju slijepe karte:

- a) Kojim je brojem označeno naselje koje u vrijeme rimske vlasti **nije** dobilo status kolonije?

_____.

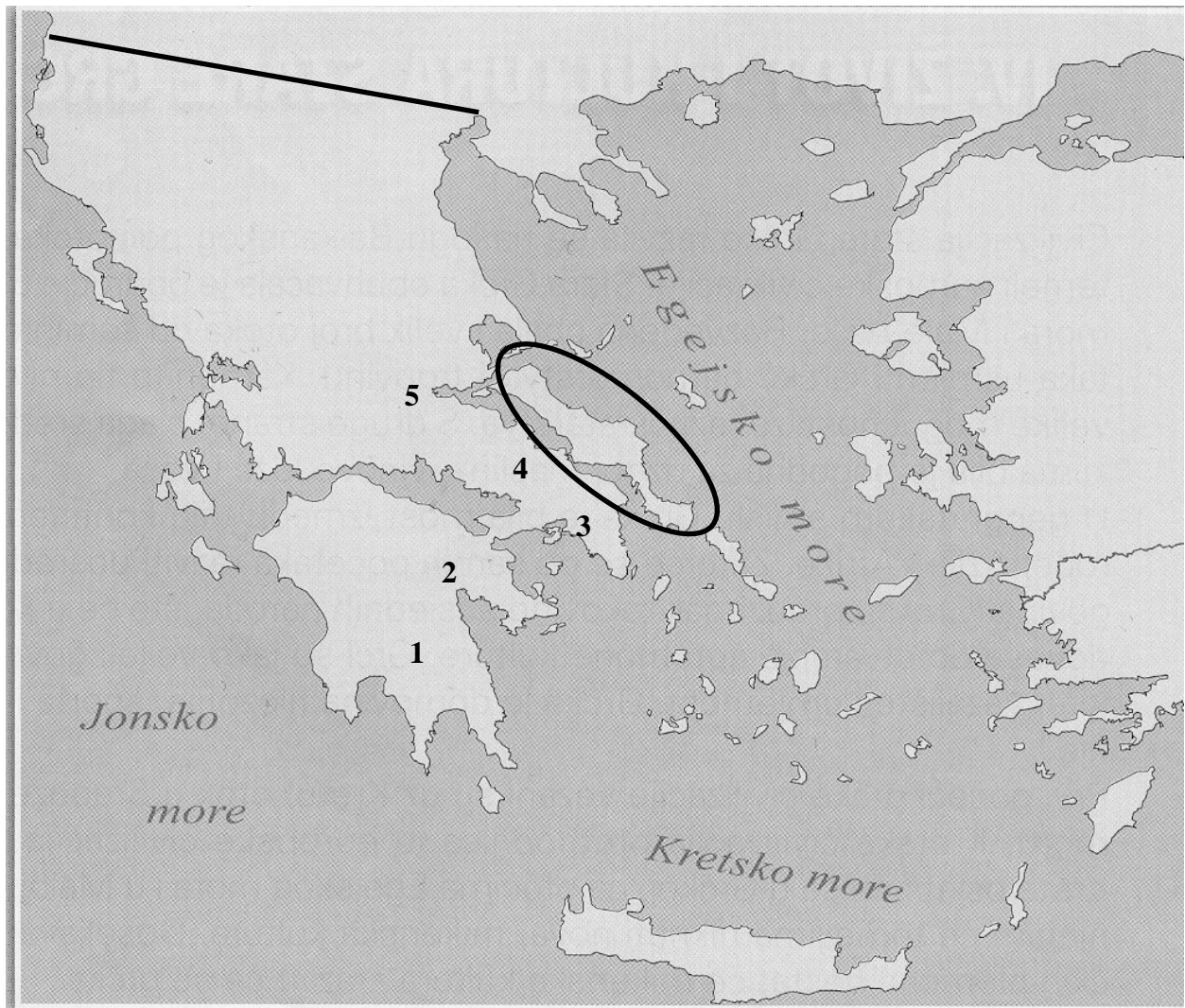
- b) Kako se zvalo grčko božanstvo čiji se prikaz nalazi na reljefu pronađenom u mjestu označenom slovom A?

_____.

- c) Kako se zvao ilirski narod koji je u vrijeme rimskih osvajanja nastanjivao zaokruženi prostor?

_____.

31. Odgovorite na pitanja na temelju slijepe karte:

a) Kako se nazivala rimska cesta koja je prikazana ucrtanom ravnom linijom?

_____.

b) Kojim je brojem označen grčki grad od kojeg je Filip II. Makedonski preuzeo inovacije koje će primijeniti u vojnoj reformi?

_____.

c) Kako se zvalo grčko pleme koje je od drugog tisućljeća prije Krista nastanjivalo zaokruženi prostor?

_____.